

JAARPLAN NATUURVERENIGING KNNV 2025

Utrecht, januari 2025.

Colofon:

Eindredactie: Theo Briggeman

Vastgesteld in de Vertegenwoordigende Vergadering
van de Natuurvereniging KNNV d.d. 25 januari 2025

Foto voorzijde: Blauwborst. Fotograaf: Tom van Wanum

Bureau Natuurvereniging KNNV
Postbus 310
3700 AH Zeist

E-mail: bureau@knnv.nl
Telefoon: 06-83 50 46 11
Website: www.knnv.nl

Secretaris: Ron van der Plas
Email: secretaris@knnv.nl

@ Natuurvereniging KNNV

Inleiding

Voor jullie ligt het Jaarplan 2025 van de landelijke organisatie van de Natuurvereniging KNNV. Dit plan sluit aan bij het Beleidsplan 2024-2028 en is een concretisering van een deel van de beleidsvoornemens uit dit plan.

Voor de resterende periode van het Beleidsplan wordt uitgegaan van een zestal speerpunten:

1. Vergroten van het aantal onderzoeken en het beschermen van de biodiversiteit
2. Versterking van de organisatie en de interne samenwerking
3. Aantrekken van externe financiering
4. Vergroten van onze bekendheid en relevantie
5. Vergroten van het aantal leden en onze participatie
6. Versterken van externe samenwerking

Uiteraard zullen we niet alleen werken aan deze speerpunten. Ook het 'gewone' werk moet doorgaan. Denk aan nieuwsbrieven versturen, mailtjes beantwoorden, berichten op de website plaatsen, ledenadministrateurs en webmasters helpen, de ledenadministratie bijhouden, Vertegenwoordigende Vergaderingen en Beleidsraden voorbereiden etc. etc.

De hierboven genoemde speerpunten van beleid worden voor het jaar 2025 in de volgende doelstellingen uitgewerkt:

1. Vergroten van het aantal onderzoeken en het beschermen van de biodiversiteit

Natuurstudie

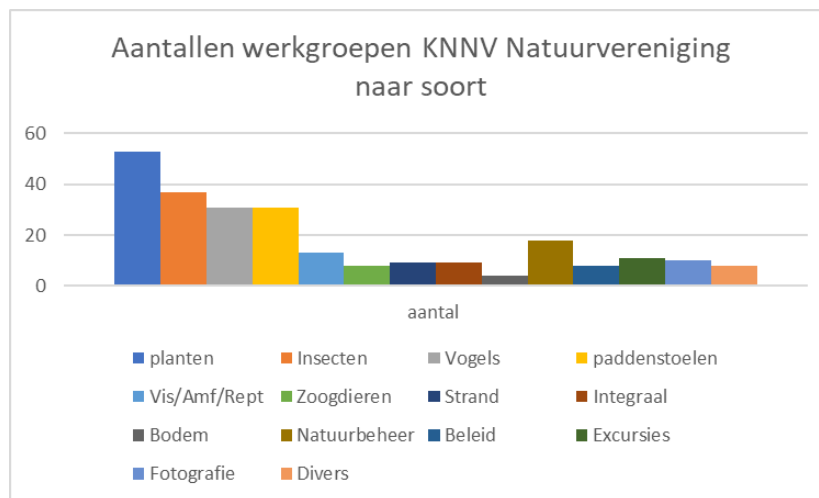
Vele KNNV-afdelingen beschikken over jarenlange ervaring met en deskundigheid in het monitoren en inventariseren van natuurgebieden. Zij doen dit veelal in werkgroepen die gespecialiseerd zijn in bijvoorbeeld vogels, planten, insecten, zoogdieren, vissen, amfibieën en ecologie. In totaal kent de KNNV momenteel ruim 250 werkgroepen.

Op een aantal werkgebieden wordt nauw samengewerkt met soortorganisaties als Sovon, de Vlinderstichting, Vogelbescherming, Floron, de Zoogdierverseniging, Ravon, en de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV). Verschillende afdelingen verrichten soms al decennialang onderzoeken voor deze organisaties, zoals broedvogelonderzoeken en vlindermonitoring. Ook voor terrein behorende organisaties als Natuurmonumenten, provinciale landschappen en Staatsbosbeheer worden dergelijke onderzoeken met regelmaat uitgevoerd.

Vele KNNV-leden voeren voor deze organisaties ook op individuele basis inventarisaties en monitoringsprojecten uit. De resultaten van deze onderzoeken worden veelal niet met de KNNV gedeeld en evenmin in rapporten vastgelegd.

Uit een verkennend onderzoek van Lars Visser in 2023 is ook gebleken dat een substantieel aantal afdelingen niet tot nauwelijks aan het uitvoeren van inventarisaties c.q. monitoringsprojecten toekomt. Zij richten zich vaak op natuurbeleving en het organiseren van excursies.

Een behoorlijk aantal werkgroepen inventariseert voorts op een niet-systematische wijze, waarbij vaak gebruik gemaakt wordt van het invoeren van data op waarneming.nl. Dat geeft wel een

indicatie voor hoe het met specifieke soorten gaat, maar de onderzoekwaarde is meestal lager dan wetenschappelijk gevalideerde methodes zoals BMP bij vogels of het Meetnet Vlinders voor dagen nachtvlinders. Andere werkgroepen gebruiken deze methodes wel, waarbij de onderzoekwaarde hoger ligt. Deze laatste methode is daarmee wenselijker.

In 2025 richten we ons in eerste instantie op het vergroten van ons inzicht in de wijze waarop de afdelingen feitelijk onderzoeken uitvoeren. Voor de langere termijn wordt een systeem ontworpen om de gegevensuitwisseling tussen afdelingen en landelijke organisatie actueel te houden.

Hoeveel onderzoeken worden er per afdeling verricht, en op welke soortgroepen worden die uitgevoerd? Hoeveel onderzoeken worden door individuele leden voor landelijke soortorganisaties en terreinbeheerders verricht en voor wie precies? Worden daar rapportages over gepubliceerd en zijn die openbaar? Op welke wijze wordt de kwaliteit van die onderzoeken gegarandeerd (scholing, standaarden, etc.)?

Worden er ook integrale onderzoeken uitgevoerd en voor wie? Worden er onderzoekvergoedingen gevraagd/ontvangen? Welke werkgroepen kennen de afdelingen? Worden de data gebruikt voor regionale natuurbeschermingsactiviteiten? Worden deze ook gebruikt in contacten met de regionale overheden voor het opstellen van bijv. omgevingsvisies en omgevingsplannen? Tot slot hebben we behoefte aan een actueel overzicht van welke werkgroepen er per afdeling actief zijn. Wie stuurt deze werkgroepen aan en zijn zij gelieerd aan soortorganisaties?

We hebben met andere woorden behoefte aan meer structuur in onze contacten met de afdelingen (en andersom). Daartoe zullen we begin 2025 een enquête aan alle afdelingen doen uitgaan. De resultaten van deze enquête worden gepresenteerd op de inspiratiedagen voor verschillende werkgroepen in samenwerking met landelijke soortorganisaties.

De Landelijke Organisatie (LO) streeft in 2025 naar een situatie waarin gemiddeld elke afdeling één onderzoek uitvoert, d.w.z. 47 onderzoeken in totaal. De uitkomsten van de onderzoeken worden in een rapport vastgelegd.

In het kader van onze deelname aan het project Groene Bondgenoten wordt in 2025 een aanvang gemaakt met het uitrollen van BKN –onderzoeken. Die zullen zich vooral richten op stedelijke natuur en natuur in het landelijk gebied. Alle data worden benut voor het beschermen van de biodiversiteit.

De KNNV gaat zich ook om die reden dit jaar uitdrukkelijk richten op **stadsnatuur**. Ook in het kader van BKN – projecten is steeds meer behoefte aan kennis omtrent de natuur in het stedelijk gebied. De LO voert samen met de afdeling Natuurlijk Rotterdam een pilot stadsnatuur uit.

Natuurvereniging KNNV streeft er met kracht naar om de komende jaren het aantal onderzoeken aanzienlijk te vergroten en de kwaliteit van de onderzoeken te verhogen. Daarmee draagt zij bij aan

het vergroten van de hoeveelheid data die nodig zijn om de kennis over de natuurgebieden en de biodiversiteit in Nederland in belangrijke mate te vergroten en daarmee de bescherming van deze gebieden en hun biodiversiteit in substantiële mate te kunnen verbeteren. Alle data zullen in de NDFP worden opgeslagen en verwerkt. Extra aandacht gaat dit jaar uit naar het werk van de insectenwerkgroepen, vogelwerkgroepen, plantenwerkgroepen, mossen en korstmossenwerkgroepen en paddenstoelenwerkgroepen. De LO ontbeert een actueel overzicht van de werkgroepen die per afdeling actief zijn.

Voor de genoemde vakgebieden worden inspiratiedagen georganiseerd waarop onderlinge kennis en vaardigheden kunnen worden uitgewisseld. Onderzoekformats worden hier besproken en ontwikkeld. In 2025 worden in ieder geval **drie inspiratiedagen** met Vogelbescherming/Sovon, Floron/ BWLG/NMV en de Vlinderstichting/EIS georganiseerd. Uit het organiseren van deze inspiratiedagen vloeien ook extra inkomsten voort, welke weer kunnen worden gebruikt om de kwaliteit van ons werk een extra impuls te geven.

Inspiratiedagen worden druk bezocht

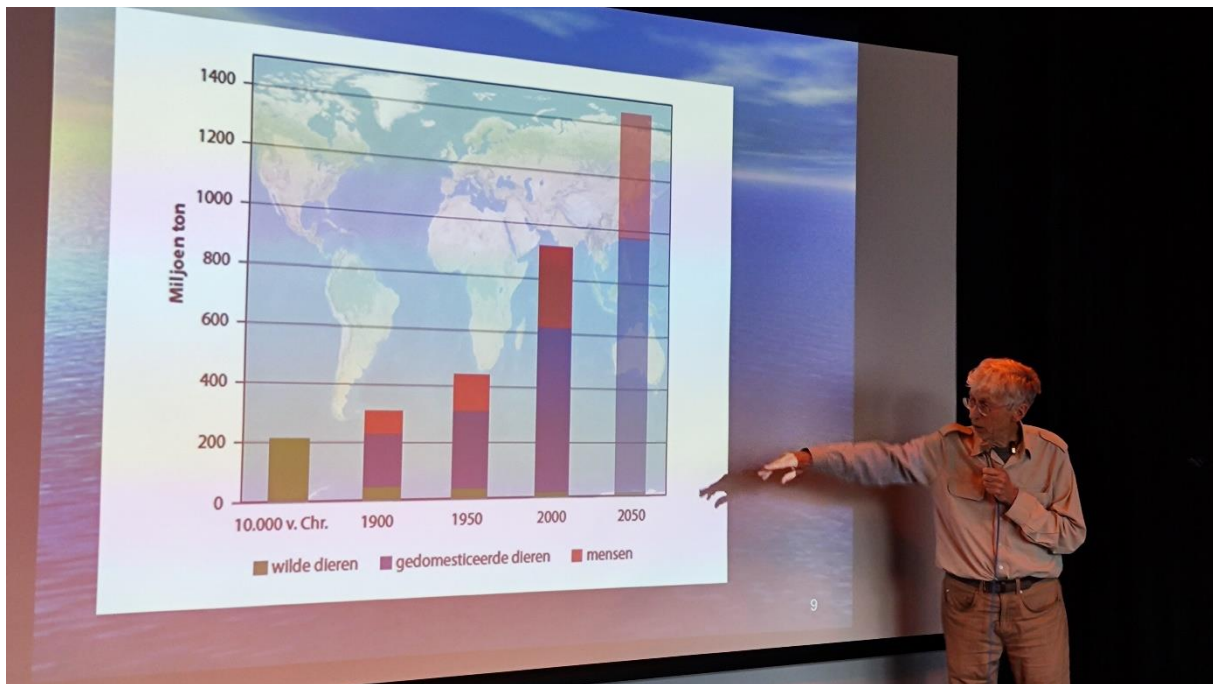
Foto: Wanne Roetemeijer

Natuurbeleving

Veel mensen zijn lid van de KNNV om met elkaar op stap te gaan en primair te genieten van al het moois dat zij tijdens een excursie of lezing met elkaar zien en ervaren. Het gaat bij hen vaak louter en alleen om het ervaren van natuur en op persoonlijk niveau meer over de natuur leren, vooral op het gebied van soortenkennis. Ook is het een belangrijke ontmoetingsplek van gelijkgestemden en draagt natuurbeleving daarom bij aan de sociale cohesie. Uit die beleving vloeit vaak een verdere interesse voor natuur voort en meer verdieping van activiteiten. Voor de afdelingen is dit vaak een laagdrempelige instap-activiteit voor (potentiële) nieuwe leden.

Natuurbescherming

Het **ministerie van Defensie** heeft in 2024 in de Beleidsnota Ruimte voor Defensie een plan bekend gemaakt waarin vele voor de natuur nadelige projecten worden ontwikkeld, veelal nabij Natura2000-gebieden. Het gaat bijvoorbeeld om oefenterreinen voor zwaar materieel zoals tanks, opslagdepots voor munitie en gebieden waar met oorlogsvliegtuigen en zware helikopters mag worden gevlogen. Deze plannen raken het hele land. Als landelijke organisatie onderzoekt de KNNV de mogelijkheden deze **bedreigingen van onze topnatuur** samen met andere landelijke organisaties het hoofd te kunnen bieden.

Johan Vollenbroek (MOB) op de Nieuwjaarsbijeenkomst

Foto: Peter Vermaas

Ook de **stikstofdepositie** blijft onverminderd een grote bedreiging voor onze natuur. De KNNV zal in 2025 veel meer zichtbaar moeten zijn om het gebrek aan urgentie aan te pakken. Zij zal dat samen met de boeren doen. Het is in het belang van zowel de agrariërs als de natuur om dit probleem met veel meer voortvarendheid op te pakken. De natuurbeweging in Nederland is tot nu toe nog steeds veel te onzichtbaar geweest om daadwerkelijk een verandering ten goede teweeg te brengen.

De landelijke Natuurbeschermingscommissie zal een doorstart maken. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met het project Groene Bondgenoten, meer in het bijzonder de natuur en milieufederaties. De bescherming van biodiversiteit zal prioriteit hebben. In de Week van de Biodiversiteit zal daar veel aandacht voor zijn.

Samen met de natuur- en milieufederaties wordt een inspiratiedag voor afdelingen met natuurbeschermingsactiviteiten georganiseerd. De bescherming van de biodiversiteit vormt daarbij een belangrijk onderwerp.

Een flink aantal afdelingen houdt zich tot slot ook bezig met natuurbeheer, zoals wilgen knotten, plaggen of maaien. Zij vervullen een belangrijke aanvullende rol op het professionele landschapsbeheer. De LO ondersteunt deze afdelingen daar waar mogelijk.

Natuureducatie

In 2024 zijn we gestart we met het oprichten van de **KNNV Natuur Academie**. Een kwartiermaker wordt aangetrokken.

Met de academie beoogt de KNNV een organisatie op te richten waarmee de leden vaardigheden opdoen om natuuronderzoek te kunnen verrichten en natuurbeschermingswerk te kunnen ontplooiën. Daartoe worden online cursussen, e-learning -activiteiten , lezingen, praktijkcursussen en workshops georganiseerd. Hiertoe wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de cursussen die in de loop der jaren al door de afdelingen zijn ontwikkeld. Denk bijvoorbeeld broedvogelinventarisatie-, planteninventarisatie- en vlindermonitoringscursussen. Ook soortherkenning- cursussen en cursussen ecologie behoren tot de mogelijkheden. De landelijke organisatie verzamelt deze cursussen (best practice) en stimuleert de afdelingen deze cursussen aan haar leden aan te bieden.

De academie organiseert jaarlijks ook inspiratiedagen voor werkgroepen om kennis en kunde aan te bieden, zoveel als mogelijk samen met landelijke (soort)organisaties. De KNNV ontwikkelt daar waar mogelijk landelijke formats voor bijvoorbeeld onderzoeksrapportages. Er wordt zoveel mogelijk met landelijke organisaties als Sovon, FLORON, Ravon, EIS, Vogelbescherming, natuur- en milieufederaties e.a. samengewerkt.

De scholing is bedoeld voor beginnende onderzoekers en natuurbeschermers, maar ook voor het onderhouden en uitbouwen van al vergaarde kennis (specialisten). Daartoe zullen ook gekwalificeerde docenten worden ingezet. Er wordt zoveel mogelijk met veldgidsen van de KNNV Uitgeverij gewerkt, met toepassing van kortingen voor de leden.

In 2025 wordt de Natuur Academie verder vorm gegeven.

Daar waar mogelijk zal worden samengewerkt met soortorganisaties en scholingsinstituten. De komst van de academie zal op grond van een apart plan van aanpak vorm krijgen.

2. Versterken van de organisatie en de interne samenwerking

Natuurvereniging KNNV is een omvangrijke organisatie met veel geledingen. Gelet op de in het Beleidsplan afgesproken ambities is het belangrijk dat zowel de landelijke organisatie als de samenwerking met de geledingen wordt versterkt.

Formatie

De formatie van het landelijk bureau wordt in 2025 vergroot. De basisformatie van 58 uur wordt (verder) uitgebreid. In 2024 is de basisformatie op basis van tijdelijke contracten met 22 uur uitgebreid tot 78 uur. Per 1 januari 2025 wordt de basisformatie nog steeds op 58 uur bepaald. Onderzocht wordt op welke wijze de formatie het beste kan worden versterkt, met bijvoorbeeld tijdelijke contracten en/of op ZZP-basis. Ten behoeve van het NJN-project Jongeren naar Buiten wordt de formatie verder uitgebreid.

De Vertegenwoordigende Vergadering bijeen

Foto: Peter Vermaas

De in 2024 ingevoerde urenadministratie wordt gecontinueerd en geëvalueerd. Ook zal worden bezien of de dienstverbanden van de medewerkers onder de CAO Bos & Natuur kunnen worden gebracht.

Een aantal organisatorische prioriteiten wordt in 2025 met voortvarendheid opgepakt:

- de LO bevordert dat alle afdelingen hun statuten wijzigen, onder andere op het punt van de juiste naamvoering en vernieuwde doelstellingen (zie het overzicht met gerealiseerde statutenwijzigingen in de bijlage bij dit jaarplan).
- verder invoeren van onze nieuwe naamgeving en ons nieuwe logo.
- het uitrollen van fase 2 van het in 2024 ingevoerde nieuwe mailsysteem (werkgroepen gebruiken voor hun werkgroepen knnv-adressen)
- we bevorderen het gebruik van knnv-mailadressen voor bestuurders en coördinatoren.
- alle afdelingen verstrekken de landelijke organisatie hun jaarrekening 2024, begroting 2025 en balans per ultimo 2024. Voor het jaarverslag gaan we verder met het opstellen van een nieuw format. Het in 2024 ontwikkelde format voor een verkort jaarverslag wordt verfijnd.
- er worden 2 regiodagen georganiseerd.
- in combinatie met de VV wordt in januari een nieuwjaarsreceptie georganiseerd waarvoor alle afdelingsbesturen maar ook landelijke soortorganisaties worden uitgenodigd
- de in 2024 aangevangen aandacht voor het opstellen van een actieplan voor kleine afdelingen wordt afgerond.
- Introductie-avonden voor nieuwe KNNV-bestuursleden van de afdelingen (2x per jaar)
- Alle besturen van afdelingen en landelijke werkgroepen 1xjaar afzonderlijk spreken (1 bestuurslid + 1 medewerker)
- Ontwikkeling handboek voor afdelingen en bureau: factsheets, handleidingen etc.
- Over de voordelen van het lidmaatschap KNNV zal zo spoedig mogelijk promotiemateriaal worden ontwikkeld. Er wordt onderzocht of nog aanvullende voordelen ontwikkeld kunnen worden.
- het ontwikkelen van een sociale media campagne om leden te werven en onze bekendheid te vergroten heeft dit jaar een hoge prioriteit.

- de nieuwe beleidscyclus wordt ingevoerd, waardoor er o.a. twee Vertegenwoordigende Vergaderingen in januari en juni worden georganiseerd.
- het bestuur wordt met tenminste 1 lid uitgebreid. Een nieuwe penningmeester zal toetreden. De vacature voor een secretaris zal worden ingevuld.
- er zal een huisvestingsplan voor de komende 5 jaar worden ontwikkeld, mede gelet op de verdubbeling van de formatie.
- de organisatie van de gierzwaluwenbescherming zal vorm worden gegeven.
- formatie: de formatie zal in 2025 op de plannen uit dit jaarplan moeten worden afgestemd. Deels kunnen we daartoe middelen uit de eigen reserves aanwenden, deels zal dat op basis van externe financiering moeten gebeuren. De intentie is erop gericht de formatie met 1 fte uit te breiden. Arbeidsrechtelijk zijn er grenzen aan het verlengen van contracten voor bepaalde tijd. Op afzienbare tijd staan we voor de vraag of we uitbreiding van bestaande contracten voor bepaalde tijd in die voor onbepaalde tijd willen omzetten? Is er voldoende perspectief om een deel van de formatie uit projectgelden te financieren?
- hoogte van de contributie/afdrachten: er wordt onderzocht welke verdienmodellen er voor de komende jaren ontwikkeld kunnen worden teneinde de balans tussen afdrachten en overige inkomsten te verbeteren
- onderzocht wordt of onze organisatiestructuur van een vereniging van verenigingen toekomstbestendig is, mede in relatie tot de vergrijzing, de (te) kleine afdelingen en wensen van jongeren. Zijn we al toe aan een platformmodel?

Natuurvakanties

De wijze waarop de Natuurvereniging KNNV haar natuurvakanties organiseert, zal nader worden gezien. De meeste leden van de huidige ARC hebben te kennen gegeven na 2025 hun werkzaamheden te zullen beëindigen. Onderzocht wordt of natuurvakanties op een modernere en betere wijze aangeboden kunnen worden. De KNNV ziet daarbij natuurvakanties nog steeds als een belangrijk middel om haar statutaire doelstellingen te verwezenlijken.

Communicatie met afdelingen

De communicatie met de afdelingen maar ook tussen de afdelingen onderling en de verbinding met de landelijke organisatie wordt in 2025 verder verbeterd. Dat zullen we onder meer doen door het verenigingsnieuws uit Natura verder om te zetten in een maandelijkse digitale nieuwsbrief en door het continueren van het uitbrengen van een nieuwsbrief voor besturen. Door deze veranderingen kan sneller en effectiever worden gecommuniceerd.

In 2024 is verder gewerkt aan het ontwikkelen van Vboxx om het digitale archief van de landelijke organisatie aanmerkelijk te verbeteren. Dit archief zal in 2025 verder worden opgebouwd, onder meer voor de landelijke werkgroepen die namens het landelijk bestuur een taak uitvoeren, zoals de nieuwe Commissie Fondsen. Onderzocht wordt of ook andere landelijk werkende werkgroepen in Vboxx kunnen worden opgenomen. Op langere termijn kunnen wellicht ook de plaatselijke afdelingen met Vboxx gaan werken, ter vervanging van het tot nu toe weinig succesvolle intranet.

De Natuurvereniging KNNV kent een aantal landelijke commissies en werkgroepen. In 2025 zal het bestuur met name focussen op versterking van de samenwerking met de LIW, WEO en de werkgroep Geologie & Landschap.

3. Aantrekken externe financiering

Financiën

Inkomsten

De landelijke organisatie wordt voornamelijk gefinancierd uit de afdrachten van de afdelingen. Giften en schenkingen, lidmaatschapsgelden van algemene leden, inkomsten uit de digitale tweedehands boekwinkel en enkele incidentele inkomstenbronnen completeren deze inkomsten.

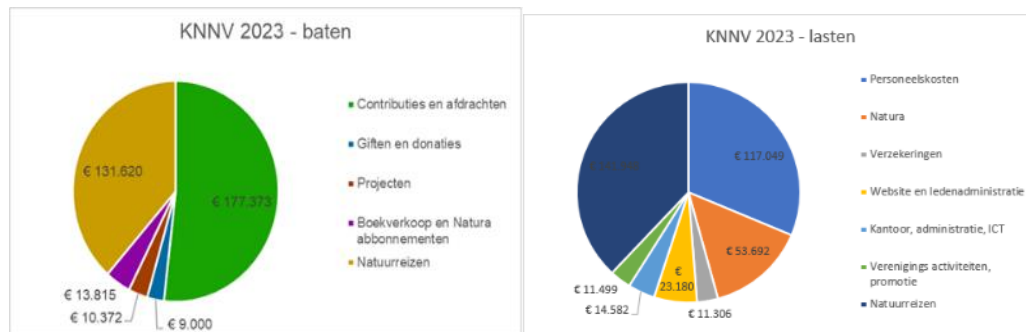
Deze constructie is kwetsbaar. Uit de hoek van de afdelingen komt met regelmaat de klacht dat de afdrachten te hoog zijn. Voor de landelijke organisatie is deze situatie er een die investeringen en kosten voor noodzakelijke andere activiteiten nagenoeg onmogelijk maakt. Dat raakt de relevantie van de KNNV. Het maakt extra (andere) bronnen van financiering meer dan nodig.

In 2024 is de KNNV partner van Groene Bondgenoten geworden. Over de periode medio 2024-april 2026 levert dat € 23.000,- aan inkomsten op. In 2024 levert dit project eenmalig € 6000,- extra op. Beide bedragen zijn in 2024 voldaan. Voor het NJN – project ontvangen we van de NJN over de periode 2024-2026 ook extra middelen (in totaal € 50.000,-). Bij het Cultuurfonds is een startsubsidie aangevraagd. Mogelijkheden voor subsidie op andere projecten, zoals bijvoorbeeld Week van de Biodiversiteit, worden verkend en zo mogelijk aangevraagd.

Met een bedrijf is in 2024 een akkoord bereikt over het meerjarig financieren van door de afdelingen uit te voeren inventarisaties- en monitoringsonderzoeken. Het bedrijf zal deze onderzoeken tegen marktconforme prijzen financieren. De vrijkomende middelen vallen goeddeels aan de afdelingen toe. Dat vergt van de afdelingen de bereidheid hun inzet en kwaliteit daarop in te richten. Landelijk zal een kwartiermaker voor dit project worden aangetrokken. Deze vorm van financiering zal voor de deelnemende afdelingen soms BTW gevolgen hebben. De KOR-regeling zal er vaak toe kunnen leiden dat zij geen BTW hoeven te betalen.

Onderzocht wordt tevens op welke wijze extra inkomsten via giften en legaten verkregen kunnen worden. In dat verband kan aan het ontwikkelen van folders en mediacampagnes worden gedacht. We gaan ook na of we een zgn. Club van 100 (125!) kunnen ontwikkelen voor fiscaal aantrekkelijke meerjarige giften.

Eind 2023 is de Stichting Fondsen ontbonden.. Daarvoor in de plaats kwam in 2024 een landelijke commissie die namens het bestuur de fondsen integraal gaat beheren. Deze commissie zal dit jaar verder vorm krijgen. Onderzocht worden de mogelijkheden om deze fondsen met additionele middelen te doen groeien.

Diagrammen: Baten en lasten naar categorie in 2023. Bron: KNNV Data.

De landelijke organisatie zal de afdelingen faciliteren bij het verkrijgen van extra inkomsten via bijvoorbeeld het aanbieden van cursussen, lezingen en onderzoekopdrachten. Omgevingsfondsen bij nieuw te bouwen wind- en zonneparken bieden kansen op het verwerven van extra inkomsten.

4. **Vergroten van de bekendheid en relevantie van de KNNV**

De KNNV presenteert zich zowel op landelijk als lokaal niveau op een uiterst bescheiden wijze. Er is sprake van 'calimero-gedrag'. Dat uit zich onder meer door weinig communicatie met de buitenwereld. Dat komt het profiel van onze organisatie niet ten goede.

Vergroten zichtbaarheid/ public relations

We streven er daarom naar de KNNV weer een relevante organisatie in de wereld van de natuurbescherming te laten worden. We zijn tot nu toe (te) onzichtbaar geweest in het publieke debat. De **KNNV moet weer zichtbaar zijn voor burgers, overheden en professionals**. Dat willen we onder meer doen via ons tijdschrift Natura, dat een toonaangevende rol in de natuurbescherming moet gaan krijgen. In 2025 krijgt het blad een nieuwe hoofdredacteur. De redactie wordt substantieel versterkt. Het blad wordt op proef thema- gedreven gemaakt.

Ook wordt met voorrang uitvoering gegeven aan de in het Communicatieplan opgenomen plannen. Sociale media worden in dit verband met kracht ter hand genomen, maar ook persberichten worden veel meer uitgegeven dan tot nu toe gebruikelijk is geweest. De in dit jaar te ontwikkelen natuurbeschermingsactiviteiten bieden uitgelezen kansen om onze zichtbaarheid en relevantie te vergroten.

Net als in 2024 wordt in mei de Week van de Biodiversiteit georganiseerd. Zoveel mogelijk afdelingen en andere geledingen bieden in die week tal van activiteiten gerelateerd aan het onderwerp van de biodiversiteit aan. De voorbereiding dient eerder dan in 2024 het geval is geweest te beginnen. We streven ernaar om ook meer partners bij deze week te betrekken, inclusief vormen van externe financiering.

Samen met Floron wordt in december het Flora Festival georganiseerd. De Natuurvereniging KNNV zal daar een steeds prominentere rol in spelen. Een aantal afdelingen zal die dag een presentatie verzorgen. De KNNV levert wederom een aantal dagvoorzitters.

Een speciale werkgroep is ingesteld om in verband met de viering van het 125-jarig in 2026 tal van activiteiten te initiëren. Veel voorbereidende werkzaamheden krijgen al in 2025 vorm.

Samen met de KNNV Uitgeverij wordt een boek over dit jubileum uitgebracht.

Verder mengen we ons vaker in het publieke debat als het om onze kerndoelen natuurstudie, natuurbescherming en natuurbeleving gaat.

Bij het organiseren van de Beleidsraden en de Vertegenwoordigende Vergadering wordt er uitdrukkelijk naar gestreefd excursies, lezingen en andere voordrachten aan te bieden, zodat ook langs die weg kennisoverdracht in combinatie met een betere zichtbaarheid van de KNNV tot stand komt.

Verder gaan we actie ondernemen op onderstaande punten:

- Via een SEO-onderzoek wordt nagegaan op welke wijze we onze vindbaarheid op Google kunnen verbeteren en starten we met het schrijven van relevante artikelen op de website.

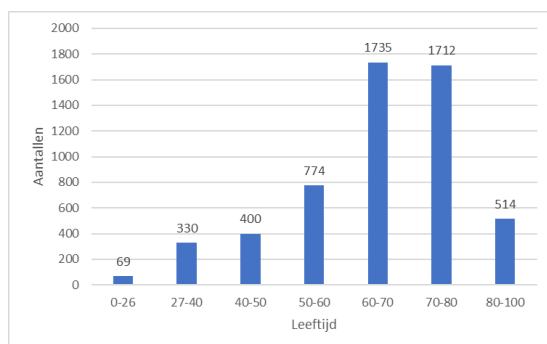
- We ontwikkelen een cursus voor beginnende webmasters en bouwen verder aan handleidingen voor webmasters. De cursus wordt aangeboden via de KNNV Academie.
- We starten met een Instagram-account. Dit is relatief makkelijk bij te houden en kan een groot publiek trekken.
- We gaan verder met het online adverteren voor de KNNV in het algemeen, maar ook specifiek ten behoeve van bijvoorbeeld de Week van de Biodiversiteit, cursussen, etc.
- We experimenteren (verder) met het verzenden van nieuwsbrieven vanuit Procurios door afdelingen.

Vergroten van het aantal leden en participatie

In de periode 2024-2028 willen we het aantal leden substantieel laten groeien. We zetten in op een netto groei van 1250 leden in 2028. Ons ledenbestand is bovendien behoorlijk vergrijsd. Daarom is onder andere het project Jongeren naar Buiten gestart. Kansen voor ledengroei zien we vooral in de leeftijdscategorie 40+. We onderzoeken daartoe de mogelijkheden.

Voor 2025 hebben we wederom de ambitie om netto 250 nieuwe leden te werven. Ook in de jaren erna streven we ernaar om telkens 250 leden extra te werven. Veel aandacht is gericht op het vergroten van het aantal jeugdleden. Voor 2025 streven we er naar om van de 250 leden er 25 onder jongeren te werven. Daartoe worden verschillende activiteiten ontplooid, nader uit te werken in een Plan van Aanpak. Ook het jongerenproject met de NJN is hier mede op gericht.

In 2024 is een begin gemaakt met het opzetten van een informatiesysteem. Dit systeem wordt **KNNV-Data** genoemd en zal worden gevormd door het bijeen brengen van gegevens over de vereniging: ledenaantallen, leeftijd van de leden, man-vrouw ratio, het aantal afdelingen en lokale en landelijke werkgroepen (en wat hun focus is), hoeveel nieuwsbriefleden etc. In 2025 besteden we ook veel aandacht aan het verder inzichtelijk maken van het bestaan en de werkwijze van de vele werkgroepen die voor de lokale afdelingen actief zijn. De database houden we op één plek bij.

Grafiek: Leeftijdsopbouw leden KNNV per 1 augustus 2024 8288 leden, waarvan 2754 leden niet bekend.
Bron: KNNV Data.

5. Versterken van de externe samenwerking

In 2024 is een aanvang gemaakt met de samenwerking met jeugdorganisaties. Samen met **de NJN** is **het project Jongeren naar Buiten** ontwikkeld, waarin we in de periode 2024-2026 samen met een groot aantal andere organisaties proberen jongeren met de natuur in aanraking te brengen. In september 2024 is een kwartiermaker aangetrokken. De eerste subsidie is voor dit project aangevraagd. In 2025 wordt dit project verder ontwikkeld met de intentie het project in ons jubileumjaar 2026 tot een hoogtepunt te doen komen.

Onze samenwerking richt zich verder op verwante landelijke natuurorganisaties die net als wij veel actieve leden/vrijwilligers hebben of deze faciliteren. In 2025 richt onze inzet zich vooral op **SoortenNL** (met alle organisaties die daar bij horen), Groene Bondgenoten, de Natuur- en Milieufederaties.

Eneco en Natuurvereniging KNNV gaan samenwerken

Foto: Karin de Backer

SoortenNL verdient speciale aandacht omdat deze organisatie inhoudelijk het meest bij ons aansluit. Van onze 250 lokale werkgroepen zijn er ca 200 gericht op soortgroepen als planten, insecten en vogels. SoortenNL is een professionele organisatie met opgeteld meer dan 200 medewerkers, gericht op impact maken voor natuur, heeft veel externe financiering en communicatiepower. Vanwege de kracht van de organisatie en de overeenkomsten met ons werk, is lid worden van SoortenNL een serieuze mogelijkheid.

Met Natuurmonumenten, de provinciale landschappen en SBB wordt gesproken over samenwerking, bijvoorbeeld in het kader van onze onderzoeks- en monitoringsprojecten. Ook de zich hier en daar voordoende beperkingen in de toegang van de terreinen heeft onze nadrukkelijke aandacht.

Tot slot ontwikkelen we verdergaande samenwerkingsvormen met NiBi, IVN, NDFP en IUCN.

KNNV - uitgeverij

Onze samenwerking met de KNNV – uitgeverij wordt verder versterkt. Dat zal de relevantie en kwaliteit van beide organisaties verbeteren en de zichtbaarheid van de KNNV vergroten. Met de uitgeverij wordt onder meer bezien of onze leden als auteur van een of meerdere publicaties kunnen worden aangetrokken en of ideeën en onderwerpen voor boeken kunnen worden ontwikkeld. Er

wordt tevens samengewerkt bij het tot stand brengen van digitale veldgidsen, een jubileumboek in het kader van ons 125-jarig bestaan en het uitbrengen van een of meerdere podcasts.

Samenwerking op afdelingsniveau

De afdelingen worden zoveel mogelijk gefaciliteerd in het creëren van samenwerkingsverbanden met zowel landelijke organisaties als lokale organisaties en overheden. De Omgevingswet biedt daartoe de nodige kansen.

Tot slot

De Natuurvereniging KNNV realiseert zich dat dit jaarplan een hoog ambitieniveau kent. Zij zal er alles aan doen om deze ambities te realiseren. Mochten deze ambities onverhoopt niet allemaal waargemaakt kunnen worden, dan zullen wij in ieder geval het uitbouwen van de Natuurvereniging KNNV als kennisorganisatie, het uitbreiden van de ledenaantallen en onze zichtbaarheid absolute prioriteit geven.

Voorlopige jaarkalender 2025

25 januari	Fysiek	Vertegenwoordigende Vergadering en Nieuwjaarsreceptie te Driebergen
31 januari	Fysiek	Inspiratiedag Planten c.a. (Floron e.a.)
28 februari	Fysiek	Inspiratiedag vogels (Sovon, Vogelbescherming)
Maart	Fysiek	Regiodag 1
April (begin)	Fysiek	Inspiratie dag natuurbescherming (milieufederaties)
17 t/m 25 mei	Landelijk	Week van de Biodiversiteit
22 Mei	Online	Beleidsraad
12 Juni	Online	Vertegenwoordigende Vergadering
Juli		
Augustus		
September	Fysiek	Regiodag 2
November	Fysiek	Inspiratiedag Insecten (Vlinderstichting/EIS)
November	Fysiek	Beleidsraad
December	Fysiek	Flora festival

BIJLAGEN

Terugblik 2024

Vergroten van het aantal onderzoeken en het beschermen van de biodiversiteit
<ul style="list-style-type: none"> + Formats voor rapportages voor planten gedeeld op 1 inspiratiedag + KNNV academie ontwikkeling gestart + Samenwerking met Groene Bondgenoten uitgebouwd en invulling richting BKN aangevangen
<ul style="list-style-type: none"> - Geen inzicht in het aantal onderzoeken door afdelingen en de hoe de kwaliteit zich ontwikkelt - Sommige data gaan wel naar Floron, Sovon etc. maar zijn niet altijd herkenbaar als KNNV data - Natuurbeschermingscommissie uitgesteld - IUCN rol en kansen nog onduidelijk
Versterken organisatie en interne samenwerking
<ul style="list-style-type: none"> + Uren voor bureau uitgebreid en kwaliteitsimpuls + NJN projectleider gezocht en benoemd + Email migratie succesvol uitgevoerd + Logo en naamswijziging deels ingevoerd + 1^e versie van nieuw jaarverslag gerealiseerd + Verkort jaarverslag (publieksversie) gerealiseerd + AKC en ARC relatie opgebouwd; kampeergroep nog heel beperkt + Nieuwsbrief besturen verschijnt elke maand + Landelijke Nieuwsbrief verschijnt regelmatig + VBoxx ontwikkelt zich + 1 regioday gehouden i.p.v. 2 + Nieuwe beleidscyclus opgezet
<ul style="list-style-type: none"> - Hoe gaan we de 250 lokale WG versterken (bereiken) - CAO verandering niet onderzocht - Relatie en positie landelijke WG niet ontwikkeld: LIW, WEO, Geologie, Moeras WG, samenwerking met Strandwerk Gemeenschap ontwikkelt zich. - Financiële informatie van circa 30 afdelingen ontvangen - Geen persoonlijk contact tussen bestuur/bureau en “alle” afdelingen waardoor we signalen missen - Portefeuille verdeling bestuur deels ingevuld. - Nieuwe penningmeester: werving gestart. - Groene boekje info (nog) niet op VBoxx (AVG regels)
Aantrekken externe financiering
<ul style="list-style-type: none"> + Twee inspiratiedagen + NJN project 50k€ t/m 2026 + Groene Bondgenoten: 6 k€ + 23 k€ t/m Q 1 2026 + Sponsoring symposium door Eneco + Verkennende gesprekken met Eneco over verdere financiering WvdB e.a. + Overdracht fonds van Gierzwaluw Bescherming Nederland naar KNNV (moet nog worden afgerond)
+ Nieuwe lead voor financiering of subsidies
Vergroten bekendheid en relevantie
<ul style="list-style-type: none"> + Ontwikkelen Natura naar toonaangevend blad had ongelukkige start + Week van de Biodiversiteit

+ Flora Festival
+ Symposium over BKN in Rotterdam (met HD)
+ Webmasters opleiding
+ Nieuwsbrieven
- SEO gegevens niet gebruikt
- Geen website ontwikkeling
Vergroten van het aantal leden en participatie
+ Acties naar jongeren LaarX en Wageningen studievereniging
+ Jongeren lidmaatschap aangepast naar 30 jaar
+ NJN project goedgekeurd
+ Plan ledenverwerving uitgewerkt op regiodag
+ KNNV database begint instrument te worden om dit te volgen
- Ledenaantal lijkt stabiel
- Hoogte van de afdracht is belemmering voor toetreden van bestaande organisaties (natuurverenigingen, vogelwachten etc.)
Versterken externe samenwerking
+ AVVN → WvdB activiteit in stadvolkstuinten
+ SoortenNL
+ NiBi
+ IUCN
+ Vogelbescherming
+ IVN
+ KNNV uitgeverij
- BLWG is geen werkgroep van de KNNV meer

Overzicht realisatie statutenwijzigingen KNNV afdelingen

<u>Gerealiseerd</u>	<u>Bijna afgerond</u>	<u>Nog niet begonnen</u>	<u>Niet deelnemend</u>	<u>Totaal</u>
25 afdelingen	6 afdelingen	7 afdelingen	8	46

Overzicht per 23 oktober 2024 Bron: KNNV Data

Notitie uitkomsten jaarplan 2024

Het jaarplan in 2024: de uitkomsten

In 2024 heeft de Natuurvereniging KNNV voor het eerst met een Jaarplan gewerkt waarin een deel van het Beleidsplan werd vertaald naar concrete uitvoeringsdoelstellingen. De resultaten hebben we zoveel als mogelijk geëvalueerd. Veel van die doelstellingen werden gerealiseerd, sommige maar ten dele en andere helemaal niet. Een paar omstandigheden die bij deze evaluatie van groot belang waren, zijn de volgende:

- De KNNV werkt met een zgn. “hybride” bestuursmodel. Dat wil zeggen dat het bestuur niet alleen bestuurlijke, toezichthoudende, taken kent, maar ook uitvoerende taken heeft. Het bestuur houdt zich met andere woorden bezig met taken die in een grotere instelling bij de medewerkers ligt. Dat is soms ingewikkeld, omdat vooraf niet altijd duidelijk is, dat deze taken voor rekening van het bestuur kwamen. De noodzaak van dit model maakt tegelijkertijd dat de betaalde formatie te klein in omvang is om de noodzakelijke taken te kunnen uitvoeren.
- Een tegenvaller was de omstandigheid dat twee DB-leden al vrij snel in het jaar ziek werden en maar ten dele hebben gefunctioneerd. De secretaris besloot bovendien halverwege het jaar zijn functie neer te leggen. Hij werd in 2024 niet vervangen. Beide omstandigheden hebben de slagkracht van het bestuur substantieel beperkt.
- De KNNV heeft te weinig financiële ruimte om de noodzakelijke betaalde formatie te realiseren. Die financiële ruimte zou via subsidies, externe fondsen, betaalde activiteiten en projectfinanciering bereikt kunnen worden. Op dit moment is daar nog nauwelijks sprake van.
- De organisatie van de KNNV valt daarnaast nog te verbeteren door veel meer dan tot nu toe het geval is met een betere structuur en meer formats te werken.
- De huidige organisatievorm waarin het landelijke bureau te weinig weet wat er in de 47 afdelingen gebeurt (maar ook andersom: de afdelingen weten (veel) te weinig wat zich in de landelijke organisatie afspeelt) leidt tot een enorm gebrek aan kennis en informatie.
- De organisatievorm van een landelijke vereniging verbonden met 47 zelfstandige verenigingen met eigen besturen maakt de KNNV zeer lastig. Ook de enorme verschillen in grootte van de afdelingen en de wijze waarop zij in de praktijk uitvoering geven aan hun statutaire doelstellingen spelen daarbij een flinke rol.

De hiervoor genoemde omstandigheden in aanmerking nemend kan worden gezegd dat er desondanks veel voorgenomen doelstellingen toch zijn gerealiseerd. De niet gerealiseerde doelstellingen waren vaak terug te voeren op de hiervoor geschetste omstandigheden. Een overzicht van deze evaluatie is elders in deze bijlage verwoord.

Niet (geheel) gerealiseerde doelstellingen zijn naar het jaarplan 2025 door vertaald, soms ook omdat van te voren al was afgesproken dat een doelstelling in meerdere jaren zou worden gerealiseerd.

Knelpunten als oorzaak/verklaring voor afwijkingen van het jaarplan

- Beschikbare uren van bureau medewerkers
- Halvering van het bestuur (ziekte/vertrek secretaris)
- Te weinig financiële ruimte
 - o Subsidies
 - o Externe fondsen
 - o Contributie afdracht
- Gebrek aan structuur en routines “formats”
 - o VBoxx
 - o Niet geregistreerde informatie
- Gebrek aan inzicht en kennis over wat er in de afdelingen en werkgroepen gebeurt.
- Wat is de niche van de KNNV voor de toekomst → onzekerheid t.a.v. keuzes en prioriteiten
- Vergrijzing
- Communicatie en PR vaardigheden bij de afdelingen (“formats”)
- Geen mogelijkheid om medewerkers en stagiaires te huisvesten, een werkomgeving te bieden
- Organisatievorm van de KNNV als een vereniging van verenigingen
- Beperkte bekendheid en zichtbaarheid van de (landelijke) KNNV en daardoor worden we niet betrokken bij (landelijke) projecten waar we wel bij zouden passen en die additionele financiering (subsidies) kunnen opleveren.